

Hållbar ökad tillväxt i skogen – Sammanställning av 88-punktslistan

Information om sammanställningen

Bakgrund

I januari 2020 presenterades resultatet från samverkansprocessen för ökad skogsproduktion i rapporten *Skogsskötsel med nya möjligheter* (Skogsstyrelsens rapport 2019/24). Rapporten innehåller 88 åtgärdsförslag som tillsammans bedömdes kunna öka tillväxten med 20 % till år 2050.

Skogsstyrelsen har tagit på sig ansvaret att samla in information och sammanställa nuläget för åtgärderna i 88-punktslistan. Det sker inget samordnat arbete med att genomföra punkterna på listan utan de ingår i olika projekt eller verksamheter som i sin tur har olika aktörer som huvudansvarig. Skogsstyrelsens åtagande gällde för en femårsperiod fram till 2025 och således blir det här den sista uppdateringen av listan. Vi bedömer att listan indirekt har haft positiva effekter genom att ge en överblick och möjlighet att följa utvecklingen inom frågor som påverkar skogsproduktionen.

Sammanställningen finns på sidan 3–21. Den förra sammanställningen gjordes i februari 2024.

Utfallet av sammanställningen

Den sammantagna bilden efter fem år är att arbetet gått framåt med många punkter, medan det inte hänt så mycket inom några områden.

Ett område där tillväxtfrågor fått större genomslag än tidigare är rådgivning. Det finns ett flertal förslag på listan som handlar om rådgivningskampanj eller ökad rådgivning inom specifika ämnen. Här har genomförandet hittills skett på en blygsam nivå på grund av resursbrist. Men från 2026 och framåt får Skogsstyrelsen ökade anslag för rådgivning, vilket bör ge bättre förutsättningar att genomföra en del av intentionerna från samverkansprocessen.

Aktiviteterna i listan har delats in i tre kategorier, aktiva, genomförda och ej genomförbara. Efter fem år har 61 åtgärder på listan antingen genomförts eller är aktiva åtgärder, medan 17 har avförts från listan. Det kan tilläggas att bland de genomförda har vi även klassat sådana där Skogsstyrelsen har påpekat ett behov till Regeringskansliet, även om det inte lett till någon åtgärd från politiska ledningen. Sett ur statens synpunkt är det så långt en myndighet i normalfallet kan gå utan att otillbörligt påverka politiken.

Något om hur sammanställningen är gjord

En mindre grupp inom Skogsstyrelsen har gått igenom listan. Många av åtgärds punkterna vänder sig till olika aktörer som markägare, plantproducenter, skogsnäringen, staten och så vidare. Dock har vi valt att inte kontakta ett stort antal markägare och liknande. I stället har vi valt att kontakta ett antal personer, såväl internt på Skogsstyrelsen som hos externa aktörer, som vi bedömer har en god samlad kunskap om respektive punkt. Rätt många av punkterna på listan har på olika sätt hanterats av Skogsstyrelsens olika rådgivande forum. Kontaktpersonerna för de olika forumen har genomgående givit bra information. Främst Skogforsk och SLU har bidragit med mycket underlag.

Som alltid när man sammanställer en stor mängd uppgifter finns risken att något blivit fel. Skogsstyrelsen får, som sammanställare, naturligen ta på sig ansvaret för eventuella felaktigheter

Publicering

Sammanställningen finns publicerad på Skogsstyrelsens webbplats:

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/bruka-skog/olika-satt-att-skota-din-skog/fokus-pa-tillvaxt/hallbar-okad-tillvaxt-240220.pdf>

Nuläge för åtgärderna i 88-punktslistan för hållbar ökad tillväxt i skogen, uppdaterad 20 februari 2024

Här listas de 88 åtgärder som var resultatet av samverkan skogsproduktion. Förra gången listan uppdaterades var i februari 2024. Sedan dess har förutsättningarna förändrats för flera av åtgärderna. Skogsstyrelsens åtagande att ansvara för att ajourhålla listan sträckte sig fram till 2025 och därför blir det här den sista uppdateringen.

Status	Beskrivning av status
0	Ej aktuell ännu
1	Ingen verksamhet
2	Initiering, det pågår en del
3	Riggar första steget (projektdirektiv och dylikt)
4	Utredning/beredning inför beslut
5	Genomförande efter beslut
6	Åtgärden genomförd
---	Streck innebär att åtgärden bedöms som icke genomförbar i nuläget.

Aktiva åtgärder

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Klövvilt	1	Anpassa klövviltpopulationen till skadeläget i förhållande till uppsatta mål, vilket innebär kraftfull sänkning av antalet klövvilt.	Markägare	Jägarkåren	2	Äbin visar att betesskadorna är på väg ned, men de flesta förvaltningsområdena når fortfarande inte målet för en tolerabel skadenivå. Utvärdering av uppsatta mål visar att det krävs färre älgar och mer foder för att nå målen. Älgstammen har minskat sedan drygt 10 år men under de senaste åren har den åter börjat öka. Trenden är också att övriga vilda hjorddjur totalt sett ökar.
Klövvilt	5	Rådgivning om klövviltförvaltning med implementering av Mera Tall-projektet i hela landet.	Skogsstyrelsen	Markägare, jägarkåren.	5	Inga Mera Tall-projekt pågår. Svårt att få fram nya. Budskapet i konceptet framförs dock i det löpande arbetet.
Klövvilt	6	Rådgivning om skogsskötselprogram som medför ökade fodermängder i den skötta skogen.	Alla berörda		5	Skogsstyrelsen genomförde särskild viltfodervecka i aug 2024 med digitala föreläsningar och efterföljande exkursioner.
Andra skador	11	Översyn och utveckling av metoder för bekämpning av insektsskador.	Alla berörda		5	Skogsstyrelsen driver utvecklingsarbete där AI-metoder används på olika typer av fjärranalysunderlag. Tillämpningarna gäller allmän försämring av trädens vitalitet samt specifika skador, främst granbarkborre. Modellen för vitalitet är klar och nästa steg är att få en produkt som skogsbruket kan använda.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Andra skador	12	Resurser till forskning för ökad kunskap om metoder för att minska skador i törskatedrabbad ungskog och gallringsskog.	Staten		5	Projektet <i>Multiskadad ungskog i norr</i> är avslutat och har bidragit till ny kunskap inom törskateangreppens utbredning - framför allt i ungskog -, törskatesvampens biologi och trädens försvar. Kunskapsutvecklingen fortsätter inom nytt projekt med fokus på törskatesvampens biologi, bland annat modeller för svampens tillväxthastighet i grenar, trädens resistens, och sporförekomst över tid.
Andra skador	14	Utökad resistenshantering i fröproduktionen genom samverkan mellan förädlingsverksamheten och berörda ägare av fröplantager.	Skogforsk	Ägare av fröplantager	2	Pågående arbete. Projekt med gallring av granfröodlingar med stöd av markörer för rotröteresistens är initierat. Utgallring av det mest mottagliga materialet för törskate har genomförts i tallfröodlingar.
Andra skador	15	Utveckling av metoder för att säkra skördar i fröplantager.	Skogforsk	Ägare av fröplantager	5	Programmet ”Mera skogsfrö” startades upp 2024 med finansiering från de stora bolagen/skogsägarföreningarna och från Föreningen för skogsträdsförädling. Projekt pågår med flera delprojekt.
Andra skador	16	Fokus på god skogsskötsel i rådgivning som ger förbättrad trädvitalitet och motståndskraft mot skador av olika slag.	Alla berörda		5	Ingår i Skogsstyrelsens rådgivningsverksamhet.
Andra skador	17	Rådgivning för att bekämpa rotröta.	Alla berörda		2	Särskilda informationsträffar om rotröteproblematiken har genomförts på minst fem av Skogsstyrelsens åtta distrikt i Svealand och Södra Norrland. Målgruppen har varit främst skogstjänstepersoner och entreprenörer (men även skogsägare har deltagit). Informationsträffarna fortsätter i Götaland under 2026. Rotröta lyfts även i nästa års rådgivningssatsning om klimatanpassning riktad mot skogsägare.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Andra skador	18	Översyn av lägsta slutavverkningsålder i föreskrifter till skogsvårdslagen för att kunna hantera skogsskador mer proaktivt.	Skogsstyrelsen		5	En översyn av bestämmelser rörande lägsta slutavverkningsålder gjordes inom ramen för regeringsuppdraget Fler regelförenklingar för skogsbruket (Rapport 2023/13). Översynen medförde dock inte några förändringar i regelverket rörande lägsta slutavverkningsålder. Om bestånd drabbats av omfattande skador finns mycket goda möjligheter till dispens för föryngringsavverkning innan lägsta slutavverkningsålder uppnåts. Vanliga dispensexempel på skador är granbarkborre och storm. Utifrån produktionssynpunkt bedöms därför inte att det finns behov av att ändra bestämmelsen.
Askåterföring	22	Resurser till forskning för ökad kunskap om tillväxteffekter av askåterföring på olika ståndorter.	Staten		5	Skogforsk har beviljats medel från Energimyndigheten (3,7 MSEK) och Energiforsk (0,3 MSEK) för att bland annat utvärdera 11 långliggande försök med askåterföring. Projektet pågår och skall slutredovisas i slutet av 2026.
Askåterföring	23	Rådgivning för utökad askåterföring på lämpliga ståndorter.	Alla berörda		2	Skogsstyrelsen har fortsatt med viss rådgivningsverksamhet, främst riktad till askproducenter. Viss rådgivningsverksamhet har genomförts av distrikten men omfattningen har minskat jämfört med tidigare.
Askåterföring	24	Utred genom adaptiv förvaltning möjligheter till simultan askåterföring och kvävegödsling för magrare marker.	Skogforsk		1	Skogforsk driver adaptivt skogsbruk. Hittills har inte simultan askåterföring och kvävegödsling för magrare marker börjat behandlas. Läget är oförändrat sedan förra året.
Dikesrensning	28	Gamla diken som om de rensas inte bedöms ha positiv påverkan på skogsproduktionen lämnas utan åtgärd eller täpps igen aktivt.	Skogsägaren		5	Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har stora uppdrag om återvätning som pågår för fullt. Många av de objekt som beskrivs i åtgärden kommer att bli åtgärdade inom ramen för den verksamheten.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Infrastruktur	33	Data- och telekommunikation dimensioneras efter det moderna skogsbrukets behov och säkras i hela landet.	Staten	Biometria	5	Enligt PTS senaste kartläggning (2024) förbättras yttäckningen för mobilt bredband generellt kontinuerligt. Särskilt utbyggnaden av 5G-nätet är för närvarande snabb.
Infrastruktur	34	Inför gemensam informationsstandard.	Skogsnäringen		5	Tre standarder finns införda, Forestand, StanforD och PapiNet. Revidering av Forestand är på gång under 2026.
Infrastruktur	35	Vägdatabaser fortsätter att uppdateras kontinuerligt för att effektivisera underhåll och logistik.	Staten	Skogsnäring en	5	Inventeringen av vägdata är slutfört i V Götaland, uppdateringen pågår. I nuläget diskuterar parterna om en fortsättning avseende Norrland.
Infrastruktur	36	Högre implementeringstakt av riksdagsbeslut så att hela BK1-vägnätet år 2024 är klassat som BK4.	Staten	Kommuner	4	Från och med 2018 har en allt större del av vägnätet öppnats för tyngre lastbilar (bärighetsklass BK4, upp till 74 ton). Hittills har cirka 3 700 mil väg öppnats, och ambitionen till 2029 är att 70–80 procent av det strategiska vägnätet för tyngre transporter ska öppnas. Källa: TrVs Inriktningsunderlag för infrastrukturplanering, perioden 2026–2037.
Infrastruktur	37	Öka kompetens om skogsbilvägar.	Skogsnäringen	SLU	4	En strategi för enskilda vägar är framtagen av skogsnäringen, jordbruket, åkerinäringen, enskilda väghållare och akademien. Skogsstyrelsen, Skogforsk och Riksförbundet för Enskilda vägar kommer under året att erbjuda olika kunskapshöjande aktiviteter om skogsbilvägar.
Infrastruktur	38	Nya skogsbilvägar byggs så att körskador i terrängen kan minimeras. Trummor ges tillräcklig dimension för att klara höga flöden och placeras så att de inte utgör vandringshinder för vattenlevande organismer.	Alla berörda		3	Det sker ingen samordnad vägnätsplanering med följd att vägsystem blir mindre effektiva och att man inte beaktar hur naturmiljön i ett landskapsperspektiv påverkas. Sammantaget bedömer vi att arbetet med skogsbilvägar behöver förbättras på flera punkter. Förbättringsbehoven har kommunicerats på ett tydligare sätt i den nya strategin för enskilda vägar.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Skogsodlingsmaterial	41	Utredning av kvantifiering, urvalskriterier (produktion, klimat-anpassning, resistens), finansiering, anläggning och skötsel av framtida fröplantager.	Skogforsk med intressenter	Staten	4	Intensivt arbete inom den nationella FyrO-gruppen för att sätta i gång etablering av nya fröodlingar. Arbetet med att vidareutveckla Skogforsk plattform PlantVal är en viktig del och där sker arbete i projektet ”FyrO-plantagerna för ett framtida klimat” finansierat av Bo Rydin stiftelse. Inget beslutat ännu men processen pågår.
Skogsodlingsmaterial	42	Framtida fröplantager bör designas så att det blir möjligt att tälta in dem för att reducera befruktning från externt inkommande pollen.	Ägare av fröplantager		2	Arbete pågår. Forskning kan behövas gällande konsekvenser av intältning. Intresset för närvarande svalt p.g.a. stora tekniska utmaningar. Inget nytt sedan förra året
Skogsodlingsmaterial	43	Tillämpning av Skogforsks PlantvalOptimal.	Större skogsägare		5	Ny funktionalitet introducerad som underlättar användningen.
Skogsodlingsmaterial	44	Efter tester genom Adaptiv förvaltning och erfarenheter genom skogsodling göra en översyn av lagstiftningen för vegetativt förökat skogsodlingsmaterial.	Skogsstyrelsen		3	Pilotanläggningen för SE-plantor levererar nu plantor till flera plantskolor som ett första test. En mer stabil produktion liksom adaptiva försök ligger några år bort i tiden. Först därefter finns underlag för att se över lagstiftningen. Planer finns på att lägga ut halvpraktiska försök med uppföljning enligt modellen för adaptivt skogsbruk. Fortfarande lite oklart på vilket sätt detta skall göras.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Skogsodlingsmaterial	45	Kvalitetssäkra skogsplantproduktionen med avseende på de viktigaste plantegenskaperna (exempel är snytbaggesskydd, kvävehalt, rot/skott-kvot, sundhet).	Plantproducenter		1	Alla skogsplantproducenter i Sverige kvalitetssäkrar sina plantor på något sätt. Ett flertal kvalitetsparametrar bokförs och dokumenteras av skogsplantodlare för att kunna uppvisas vid behov. Många plantproducenter genomför även egna provodlingar så som RGC innan plantor levereras till slutkund. Skogforsk tillhanda håller även en möjlighet att skicka in plantor i förväg för provodling. Denna tjänst används av några skogsplantproducenter men inte av alla. Det finns ingen standard på plantkvalité för skogsplantor i Sverige. Det finns en tveksamhet om en standard skulle göra skillnad.
Skogsodlingsmaterial	46	Rådgivning om skogsodlingsmaterialets betydelse för skogens tillväxt, klimatanpassning, virkeskvalitet, skaderisk, variationsrikt skogsbruk, etc.	Alla berörda		5	Skogsstyrelsen har inför 2026 och vidare framåt fått förstärkta anslag för rådgivning om ökad kolinbindning och om biologisk mångfald. Exakt innehåll i en kommande rådgivningssatsning är inte bestämt ännu, men val av skogsodlingsmaterial kommer sannolikt att ingå på något sätt.
Skogsodlingsmaterial	47	Säkerställ att resistensfrågor är inkluderade i förädlingen av skogsodlingsmaterial.	Skogforsk		5	Skador registreras löpande vid alla revisioner av avkommeförsök. Vid större förekomst av skador analyseras sådant som genetisk variation och arvbarhet för resistensegenskaper. Utveckling av metoder för screening för viktiga skadegörare som törskate och rotröta pågår. För att kunna utöka verksamheten krävs tillgång till ett screeningcenter där storskaliga kontrollerade tester kan utföras. Diskussionerna om finansiering av ett sådant center pågår fortfarande. Inte helt löst, men goda förhoppningar att få det i hamn inom kort.
Skogsskötsel	48	Målbilder för god skogsproduktion bör utformas.	Skogsstyrelsen		1	Inga direkta politiska signaler och Skogsstyrelsen har inte haft möjlighet att ta egna initiativ i frågan.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Skogsskötsel	49	Rådgivning utökas för föreslaget skogsskötselprogram.	Alla berörda	Skogsstyrelsen, Skogsbruket	5	Skogsstyrelsen har inför 2026 och vidare framåt fått förstärkta anslag för rådgivning om ökad kolinbindning och om biologisk mångfald. Exakt innehåll i en kommande rådgivningssatsning är inte bestämt ännu, men skötselprogrammet 3T kommer sannolikt att ingå på något sätt.
Skogsskötsel	53	Rådgivning och kunskapsuppbyggnad om hur lövskog sköts på bästa sätt för lönsam och hög produktion.	Alla berörda		5	SLU samordnar kompetenscentret Trees for me som bedriver forskning och utbildning om snabbväxande lövträd. Man ger bland annat träffar och exkursioner för skogsbrukare runt om i landet.
Skogsskötsel	54	Se över lagstiftningen kring ädellövskog så det blir attraktivare att anlägga och sköta ädellövskog.	Staten		2	Skogsutredningen, "En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk", SOU 2025:93, har lämnat förslag på ändringar i regelverket. Frågan ligger nu hos politiken.
Skogsskötsel	55	Skogsbruksplaner skapas, utvecklas och uppdateras.	Skogsägaren		4	Skogsstyrelsen hade ett regeringsuppdrag 2022–2024, Digitalisering för utveckling av skoglig planering. Uppdraget redovisades till regeringen i dec 2024. Där föreslogs en ny modell för skoglig planering. För närvarande söker Skogsstyrelsen tillsammans med Skogforsk efter vägar att påbörja en implementering av modellen.
Skogsskötsel	56	Produktions- och miljöeffekter av skyddsdikning bör undersökas.	Skogforsk		1	Ingen forskning pågår eller är planerad i nuläget. Statusen är oförändrad sedan förra året.
Skogsskötsel	57	Rådgivning om vattenvårdande åtgärder enligt målbilder i samband med skyddsdikning.	Alla berörda		2	Finns generella råd tillgängligt Skogsstyrelsen.se och på Skogskunskap.se

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Främmande trädslag	58	Utveckla arbetssätt för introduktion, anläggning och skötsel av främmande trädslag genom adaptiv förvaltning.	Alla berörda		1	Skogforsk är huvudman för adaptivt skogsbruk. Ingående parter har i nuläget inte främmande trädslag som ett prioriterat område i adaptivt skogsbruk. Ingen förändring sedan förra året.
Främmande trädslag	59	Fortlöpande förädlingsverksamhet för ett urval främmande trädslag för eventuell framtida användning och kunskapsuppbyggnad.	Skogforsk med intressenter		4	Generellt läggs allt mindre resurser på främmande trädslag och det finns idag inte resurser för att ändra på det. Rysk/sibirisk lärk räknas inte som ett främmande trädslag och där pågår förädling. Viss förädling för hybridlärk och douglasgran pågår men i mycket liten skala. För contorta är satsningarna större, men dock minskande över tid. Arbetet med hybridasp och poppel inom Trees for me inkluderar inte något förädlingsarbete.
Främmande trädslag	61	Minimera störning för andra samhällsmål genom precision i användning (avser främmande trädslag).	Skogsägaren		2	Skogsstyrelsen följer utvecklingen för användning av främmande trädslag genom uppgifter i avverkningsanmälan. Den långsiktiga trenden är stabil eller minskande för alla trädslag, och har totalt under senare år legat mellan 2000 och 3500 ha årligen. Contortatall utgör ca 80 % av arealen som planteras med främmande trädslag.
Främmande trädslag	62	Testa nya trädslag under kontrollerade former, se vidare under Adaptiv förvaltning.	Skogforsk		1	Skogforsk är huvudman för adaptivt skogsbruk. Ingående parter har i nuläget inte främmande trädslag som ett prioriterat område i adaptivt skogsbruk, andra frågor går före. Ingen förändring sedan förra året.
Gödsling	63	Översyn av allmänna råd till skogsvårdslagen i syfte att möjliggöra ökad kvävegödsling.	Skogsstyrelsen		2	Skogsstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2025 ett regeringsuppdrag "Ökad hållbar skogsgödsling". I uppdraget ingår en översyn av Skogsstyrelsens allmänna råd beträffande gödsling. Uppdraget har delrapporterats i maj 2025, och slutrapporteras 30 april 2026.
Gödsling	64	Rådgivning om gödsling.	Alla berörda		2	Vissa rådgivningsinsatser görs av Skogsstyrelsen under slutet av 2025. Inför 2026 och vidare framåt har myndigheten fått förstärkta anslag för rådgivning om ökad kolinbindning och om biologisk mångfald. Exakt innehåll i en kommande rådgivningssatsning är inte bestämt ännu, men gödsling kommer sannolikt att ingå.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Gödsling	65	Gödsla lämpliga objekt.	Skogsägaren		2	Gödslingen har ökat sedan de låga nivåerna 2022–2023. Under 2024 låg nivån på 40 500 ha, vilket är i paritet med genomsnittet de senaste 10 åren. Intresset och aktiviteten rörande gödsling har ökat. Både när det gäller skogsbolag och privata markägare.
Gödsling	66	Behovsanpassad gödsling utvecklas inom Adaptiv förvaltning.	Skogforsk	Skogsägare	4	Projektet angående BAG (Behovsanpassad gödsling) inom ramen för den adaptiva plattformen har avslutats under 2025 och en slutrapport håller på att färdigställas. BAG är inte tillåten som gödslingsmetod och det finns i dagsläget inget arbete med att godkänna metoden för praktisk tillämpning. Däremot behövs inget tillstånd för att bedriva forskning om BAG.
Andra samhällsmål	67	Rådgivning om aktiva skötselåtgärder för att förstärka naturvärden, sociala värden, kulturmiljövärden och renskötsel (hantera andra samhällsmål).	Alla berörda		5	Har ingått i Skogsstyrelsens rådgivning under senare år, men inte haft någon större omfattning. Skogsstyrelsen har inför 2026 och vidare framåt fått förstärkta anslag för rådgivning om ökad kolinbindning och om biologisk mångfald. Exakt innehåll i en kommande rådgivningssatsning är inte bestämt ännu, men insatserna för aktiva naturvårdsåtgärder och naturvårdande skötsel kan komma att öka.
Andra samhällsmål	69	Uppdatera målbilderna för god miljöhänsyn med skötsel för andra samhällsmål så att den generella vardagshänsynen blir mer aktiv i skapandet av viktiga strukturer.	Samverkansgrupp för förvaltning av målbilder		5	Det finns sedan tidigare skrivningar om aktivt skapande, bland annat i målbilden för död ved. Det skulle kunna tydliggöras ytterligare, men hittills har frågan inte prioriterats i förvaltningen av målbilderna.
Andra samhällsmål	71	Tillgängliggör tätortsnära reservat med fokus på personer som har olika svårigheter att besöka skog.	Länsstyrelser	Kommuner	2	Under flera år har många insatser gjorts för att tillgängliggöra skyddad natur, vilket bedöms ha förbättrat situationen. Åtgärderna finansieras med ett anslag för skötsel av skyddad natur. Sedan 2023 har anslaget skurits ned betydligt, vilket inneburit att verksamheten minskat kraftigt och tillgängligheten på många håll försämrats.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Andra samhällsmål	72	Rådgivning för aktiv landskapsvårdande skötsel längs vägar och järnvägar med hårdare röjning och gallring för genomsikt liksom gynnande av vackra träd.	Trafikverket	Skogsstyrelsen	1	Ingen verksamhet. Har inte prioriterats under året. Däremot finns ett systematiskt arbete med slåtter och röjning av vägkanter.
Andra samhällsmål	73	Gynna renskötsel genom ökade kunskaper, anpassad skogsskötsel, vidareutvecklade renbruksplaner och utveckling av skonsamma återväxtmetoder på känsliga lavmarker inom renbetesområdet.	Sametinget	Skogforsk och övriga intressenter	5	Skogsstyrelsen har tagit fram en ny webbkurs om klimatanpassning, skogsbruk och renskötsel som ska lanseras under början på 2026. Den är finansierad med EU-medel och utvecklad i samverkan med Sametinget, SSR och SLU. Lavkartan baserad på 2025 års satellitbilder blir tillgänglig för skogsbruket i början av 2026.
Rådgivning	74	Aktiv och omfattande gemensam rådgivningskampanj utgående från slutrapport från Samverkansprocess skogsproduktion som beaktar samordningsmöjligheter med Skogsstyrelsens kampanjer Hyggesfritt skogsbruk och Skog med variation.	Alla berörda	Skogsstyrelsen	4	Skogsstyrelsen har inför 2026 och vidare framåt fått förstärkta anslag för rådgivning om ökad kolinbindning och om biologisk mångfald. Exakt innehåll i en kommande rådgivningssatsning är inte bestämt ännu, men den kommer sannolikt att till stor del bli inom samma ämnen som förslaget från samverkansprocessen.
Rådgivning	76	Förvalta och utveckla kunskapsplattformerna Skogskunskap, Skogsskötselserien och Skötselskolan.	Alla berörda		4	En genomgripande uppdatering av Skogsskötselserien har inletts under 2025. När det gäller de andra plattformarna rullar det på.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
Rådgivning	77	Producera utbildningsmaterial.	Alla berörda	Skogsstyrelsen	5	Nya webbutbildningar, filmer och trycksaker tas fram kontinuerligt av flera olika aktörer.
Rådgivning	79	Skogsbruksplaner utformas i högre utsträckning från skogsägarens individuella mål som kan variera inom fastigheten men även inom enskilda bestånd för att stimulera högre aktivitetsgrad.	Alla berörda		4	Skogsstyrelsen hade ett regeringsuppdrag 2022–2024, Digitalisering för utveckling av skoglig planering. Uppdraget redovisades till regeringen i dec 2024. Där föreslogs en ny modell för skoglig planering. För närvarande söker Skogsstyrelsen tillsammans med Skogforsk efter vägar att påbörja en implementering av modellen.
FoU och kompetens	80	Ökade insatser för att säkra FoU och högre utbildning inom skogsskötsel, skogsproduktion, skogsförnyring och skoglig naturvårdsbiologi, skogsteknik, logistik, med mera.	Staten		5	Statliga och privata forskningsfinansiärer har fördelat betydande medel till skogsforskning under senare år. Framför allt har FORMAS och Knut och Alice Wallenberg (WIFORCE) gjort satsningar. Forsknings- och utbildningssatsningar har även gjorts fokuserat på skogsskador. Likaså finns en trend mot inrättandet av kompetenscenter/forskarskolor med koppling till skog. SLU:s skogsskadecentrum med tillhörande forskarskola med inriktning mot minskade skogsskador är ett exempel liksom med WIFORCE -projektet med ca 50 doktorander. De här tematiskt breda satsningarna bidrar till en väsentligt ökad kunskap för fortsatt utveckling av skogsbruk, Dock saknas det fortfarande satsningar på tillämpad forskning.
FoU och kompetens	82	Ett riktat årligt forskningsanslag om 50 MSEK till forskning inom skogsproduktion på både akademisk och tillämpad nivå.	Staten		5	Se punkt 80 ovan. Forskningsresurserna har ökat väsentligt. Däremot är det inte realistiskt att tänka sig ett årligt riktat forskningsanslag på det viset som punkten är formulerad. Forskningsfinansieringen fungerar inte så.

Insatsområde	Nr	Aktiva åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar, status nov 2025
FoU och kompetens	83	Befintlig statlig forskningsfinansiär bör få ansvar att bereda anslag med öronmärkta medel för utveckling av hållbart skogsbruk.	Staten		5	Se ovan. FORMAS har haft flera utlysningar inom ramen för skogsbruk och skogsskötselmetoder. Få projekt har dock berört tillämpad forskning, men bland annat belyst andra aspekter av bruksmetoder. Energimyndigheten har finansierat ett större forskningsprogram, Trees For Me, som syftar till att öka användning och tillväxt för snabbväxande lövträd, framför allt förädlad björk, för hållbart skogsbruk.
Uppföljning	85	Årligt återkommande mätning av fastställda indikatorer och uppdaterade åtgärder.	Skogsstyrelsen	Riksskogs-taxeringen	2	Något egentligt arbete har Skogsstyrelsen inte inlett. Viss uppföljning sker dock kopplat till arbete med klimatanpassning, i samband med årsredovisningen, inom Skogliga konsekvensanalyser (SKA 22) och genom bevakning av 88-punktslistan.
Uppföljning	86	Utred lämpligaste hemvist för inventering av olika åtgärder i skogsbruket.	Staten (Närings-departementet)	Skogsstyrelsen	5	Skogsstyrelsen har pågående dialog med SLU gällande inventeringar. Pågår inom de rådgivande grupperingar som finns inom statistikarbetet som båda myndigheterna har ansvar för.
Uppföljning	88	Styrmedelsanalys.	Skogsstyrelsen		1	Det är inte genomfört någon styrmedelsanalys för att se vad som är samhällsekonomiskt effektivast för att främja åtgärder som syftar till att öka tillväxten. Frågan ingick inte i Skogsstyrelsens regeringsuppdrag Nationellt mål för ökad hållbar tillväxt i skogen (Rapport 2023/21). Miljömålsberedningen (SOU 2025:21) föreslår styrmedel i form av ekonomiskt stöd till markägare som kvävegödselar.

Genomförda åtgärder

Insatsområde	Nr	Genomförda åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar
Klövvt	3	Utred möjligheter till olika ekonomiska incitament i viltförvaltningen.	Skogsstyrelsen	Naturvårdsve	6	I regeringsuppdraget Skog & klövvt som Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket genomfört tittade man på den frågan och fann inte några ändamålsenliga ekonomiska incitament. Åtgärden slutförd.
Andra skador	8	En statlig offentlig utredning: Skogsskador i ett föränderligt klimat för att öka Sveriges beredskap och handlingskraft mot skogsskador, brand, med mera.	Staten		6	Förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) kräver återrapportering årligen till riksdagen gällande myndigheters arbete med klimatanpassning. Skogsstyrelsen ska inleda ett arbete med SLU kring en kunskapsuppbyggnad om naturbaserade lösningar för att förebygga naturolyckor till exempel storm, brand och ras /skred.
Andra skador	9	Skogsstyrelsen, med Centrala skogsskyddskommittén (CSK) som referensgrupp, bör få permanent utökad budget om 30 MSEK per år för sammanhållen hantering av skogsskador på lång- och kort sikt.	Staten		6	Skogsstyrelsen har tillförts 30 Milj kr årligen permanent, för arbetet med skogsskador. I höstbudgeten 2021 föreslås Skogsstyrelsen tillföras ytterligare 20 miljoner kronor per år under 3 år (2022–2024), till arbetet med skogsskador.
Andra skador	10	Säkrat stöd till uppbyggnad av ett nationellt skogsskadecentrum, förslagsvis med SLU som huvudman.	Staten		6	Lyft till RK i mars 2020. SLU huvudman, 20 mnkr/år. Enligt aktuell budgetpropositionen kommer ett nationellt skogsskadecentrum att bildas med SLU som huvudman, 30 Milj kr/år.
Andra skador	13	Övergripande och periodiskt återkommande statusrapport för Sveriges ungskogar.	Skogsstyrelsen		6	Lyft till RK i mars 2020. Arbete pågår. Utveckling av metod för inventering av ungskog pågår hos SLU. Testat sommar/höst 2021. Planerar för att genomföra inventering i södra och norra Norrland 2022.

Insatsområde	Nr	Genomförda åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar
Andra skador	20	På lång sikt verka för att icke kemiska metoder för bekämpning av skadegörare utvecklas.	Nationella skogsskadecentrum	Skogsnäring	6	Bekämpningsmedel är i stort sett ersatt med mekaniska skydd för snytbaggesskydd. Feromoner används för övervakning av granbarkborre. Dispens för att använda feromoner för bekämpning går ut i år. Icke kemiska används vid barkborrebekämpning.
Dikesrensning	25	I enlighet med Klimatpolitiska handlingsplanen utreda hur avgången av växthusgaser kan minskas från skogliga organogena jordar.	Skogsstyrelsen	SLU	6	I rapport 2021/7 har Skogsstyrelsen studerat klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark. Avgången av växthusgaser från dikad torvmark är hög. Skogsstyrelsens slutsats av rapportens resultat är att det i huvudsak inte är lämpligt att dikesrensa ur klimatsynpunkt. Det finns undantag, främst på lågproduktiva marker i norra Sverige. Regeringen satsar på stort återvätningsprogram. Skogsstyrelsen genomför uppdraget.
Dikesrensning	31	Öka kunskap och kompetensen inom området (gäller dikesrensning).	Alla berörda		6	Ingår som en del i Skogsstyrelsens interna kompetensutveckling, som nu är genomförd
Infrastruktur	32	Återkommande laserskanning med till en början femårsintervall som underlag för att skapa skogliga grunddata som stöd för planering av skogliga åtgärder. Utreda integritetsfrågan brett.	Staten		6	Skogsstyrelsen har fått anslag och uppdrag från regeringen att fördela till Lantmäteriet och SLU.
Skogsskötsel	50	Använd automatisk gallringsuppföljning.	Entreprenörer		6	Används av de flesta större företag idag och implementering i resten av skogsbruket pågår. Drivkraften kommer idag från företagen själva och Skogforsk behöver endast bistå med stöd för de som behöver. Kan idag betraktas som klart.

Insatsområde	Nr	Genomförda åtgärder	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Kommentar
Skogsskötsel	51	Ökade forskningsresurser för utveckling av kostnadseffektiva och skonsamma metoder för föryngring och beståndsvård, inklusive sambandet dem emellan, för olika ståndorter.	Staten		6	Skogsstyrelsen och FORMAS har en ordnad samverkan sedan något år tillbaka. FORMAS har aviserat två utlysningar av skogliga forskningsmedel där Skogsstyrelsen har stöttat i utformningen.
Andra samhällsmål	70	Skapa och sköta ett riksomfattande nätverk av vandrings- och cykelleder.	Länsstyrelser	Kommuner	6	Trafikverket kan peka ut intressanta stråk för utveckling av cykelvägar. Normalt är det kommuner, regioner eller andra organisationer som är huvudmän för lederna. Åtgärden pågår fortlöpande inom ramen för organisationernas ordinarie uppdrag.
Adaptiv förvaltning	84	Utredning av passande former för Adaptiva försök inklusive översyn av regelverk, medverkande, roller och hemvist för en samordningsfunktion.	Skogsstyrelsen		6	Skogforsk är huvudman och arbetet är inlett. Skogsstyrelsen deltar.
Uppföljning	87	Skogliga konsekvensanalyser vart femte år.	Skogsstyrelsen	SLU	6	SKA-analyser görs återkommande vid behov. Normalt med 7–8 års intervall.

Åtgärder som inte anses som genomförbara

Insatsområde	Nr	Åtgärder som inte anses genomförbara	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Orsak till att den avförts
Klövvt	2	Om skadenivåerna överstiger Naturvårds-verkets, Skogsstyrelsens och skogsbrukets måltal för andel årligen upp-komna skador på hälften eller mer av landets Älgförvaltningsområden enligt Äbin-resultaten 2021 omprövas förvaltnings-systemet, möjligen via en Statlig offentlig utredning.	Staten		---	Det blev ingen SOU utan ett regeringsuppdrag till Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket om Skog & klövvt. Utredningen har avrapporterats i oktober 2023 Ingen omprövning av förvaltningssystemet föreslogs där.
Klövvt	4	Samhället bekostar och utvecklar Älgbetesinventeringen och foderprognoser.	Skogsstyrelsen		---	Skogsstyrelsen har äskat medel för Äbin och inte fått. Vi har inte för avsikt att fråga igen.
Klövvt	7	Avreglera jakt på kronhjort.	Staten		---	Regeringen har beslutat om nya jakttider. Jakt efter kronhjort är fortfarande reglerad men jakttiden har utökats.
Andra skador	19	Se över och ändra regelverk som försvårar användning av lågriskmedel (som exempelvis urea) att användas i/för skadebekämpning.	Staten		---	Oklart om det behövs någon regeländring. Urea är godkänt på EU-nivå. Den som är intresserad av att marknadsföra urea kan ansöka hos kemikalieinspektionen för att få ett nationellt godkännande.
Andra skador	21	På kort sikt verka för att nödvändiga bekämpningsmedel får användas i plantskolor.	CFOP (Skogsstyrelsens Centrala frö- och plantråd)	Skogsnäring en	---	Frågor som rör skador i plantskolor hanteras numer i CSK. Föreningen Sveriges plantproducenter har fått en plats i CSK. Frågan har lyfts. Möte med kemikalieinspektionen genomförts på plantskola för att tydliggöra problemet har.

Insatsområde	Nr	Åtgärder som inte anses genomförbara	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Orsak till att den avförts
Dikesrensning	26	Dikesrensning utförs med hänsyn taget till de resultat om klimateffekter som framkommer av utredningen ovan.	Skogsstyrelsen		---	Se åtgärd 25. Skogsstyrelsen kommer enbart rekommendera dikesrensning på näringsfattig dikad torvmark i norra Sverige i enlighet med rapporten 2021:7 Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning.
Dikesrensning	27	Efter god planering dikesrensa där åtgärderna bedöms ha positiv påverkan på skogsproduktionen.	Skogsägaren		---	Se åtgärd 25. Regeringen satsar på stort återvättningsprogram. Skogsstyrelsen behöver följa utvecklingen av vad som sker i skogsbruket. Ha koll på omfattningen och hur det utförs. Skogsstyrelsen kommer enbart rekommendera dikesrensning på näringsfattig dikad torvmark i norra Sverige i enlighet med rapporten 2021:7 Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning.
Dikesrensning	29	Rådgivning om dikesrensning och vattenvårdande åtgärder enligt målbilder.	Alla berörda		---	Se åtgärd 25. Skogsstyrelsen kommer enbart rekommendera dikesrensning på näringsfattig dikad torvmark i norra Sverige i enlighet med rapporten 2021:7 Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning.
Dikesrensning	30	Genomför vattenvårdande åtgärder i samband med dikesrensning och om möjligt anlägga våtmarker i samband med dikesrensning.	Skogsägaren		---	Se åtgärd 25. Skogsstyrelsen kommer enbart rekommendera dikesrensning på näringsfattig dikad torvmark i norra Sverige i enlighet med rapporten 2021:7 Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning.
Infrastruktur	39	Överväg att ge stöd till samordnad planering vid nybyggnad och underhåll av skogsbilvägar över fastighetsgränser.	Staten		---	Skogsstyrelsen har fört fram behovet av samordnad planering vid nybyggnation och underhåll av skogsbilvägar till Regeringskansliet. Vi har inte sett något resultat.
Infrastruktur	40	Fortsätt bygg bort flaskhalsar för järnvägstrafiken.	Staten		---	Avförd på grund av brett anslag och begränsade möjligheter för intressenterna i 88-listan att påverka.

Insatsområde	Nr	Åtgärder som inte anses genomförbara	Ansvarig 1	Ansvarig 2 och 3	Status	Orsak till att den avförts
Skogsskötsel	52	Tillägg och ändring i Skogsstyrelsens Återväxtuppföljning med skattning av medelhöjd och registrering av stambrev för framtida utvärderingar avseende effekter och klimatanpassning.	Skogsstyrelsen		---	Förslaget är svårt/omöjligt att genomföra då inhämtning av stambrev inte går att förena med kravet på statistiksekretess. Skogsstyrelsen har inte påbörjat något arbete för denna åtgärd.
Främmande trädslag	60	Regelverken behöver förenklas (avser främmande trädslag).	Skogsstyrelsen	Staten	---	I rapporten 2018:13 "Föreskrifter för anläggning av skog" föreslår Skogsstyrelsen ett antal förändringar kopplat till användningen av främmande trädslag. Detta ligger nu på beredning hos Regeringskansliet.
Andra samhällsmål	68	Utökade bidrag till skogsägare för särskilda skötselåtgärder (kopplade till briststrukturer, sociala värden, kulturmiljövärden och renskötsel) med tillhörande informationsinsatser (LBP, NOKÅS) för att ett stort genomslag ska kunna nås.	Staten		---	Omöjligt att få bidrag till NV-skötselinsatser i brukad skog inom rådande LBP och NOKÅS. Det är även svårt att få ökade bidrag för NO/NS-bestånd inom LBP och NOKÅS. Frågan handlar om att få utökade bidrag och den frågan kan Skogsstyrelsen påpeka i budgetunderlaget men mer än så kan vi inte göra. I BU 2022–2024 har Skogsstyrelsen påtalat behovet och bett om utökade anslag (både 1:1 och 1:2) gällande ekonomiska stöd (NOKÅS) för miljövårdande skötsel (16 Milj kr 2022, 45 Milj kr 2023, 60 Milj kr 2024).
Rådgivning	75	Skogsstyrelsen får utökad budget för digital och fysisk rådgivning.	Staten		---	Skogsstyrelsen har äskat medel flera gånger för en kampanj innehållande digital och fysisk rådgivning. Det har inte prioriterats av regeringen.
Rådgivning	78	Undersök om SLU:s försöksparker kan utgöra nav för en rådgivningskampanj.	Skogsstyrelsen	SLU	---	Det blev ingen kampanj i den storleksordning att det var aktuellt att använda SLU:s fastigheter
FoU och kompetens	81	Utbildning inom skogsbruk och skogsskötsel för yrkesverksamma tillförs ökade resurser.	Staten		---	Tveksamt om det är statens ansvar, borde snarare ligga på näringen.